

DE CHRYSANTEN-GALMUG ¹⁾*With a summary: The Chrysanthemum Gall Midge*

DOOR

P. J. SCHENK

Bilthoven

Het artikel van den heer C. J. AUGUSTIJN over de galmug der chrysanten, in de 1e aflevering 1947, had mijn bijzondere aandacht. Ik schreef er over in „Floralia” van 4 Aug. 1922 naar aanleiding van de verschijning van Circular 36 van het Department of Agriculture van den staat New-Jersey en van Bulletin 341, Mei 1920, van het Ohio Agricultural Experiment Station over The Chrysanthemum Gall Midge, *Diarthronomyia hypoëaea* F. Löw. In December 1927 droeg de Plantenziektenkundige Dienst zijn ambtenaren op een onderzoek in te stellen naar de eventuele aanwezigheid van de chrysantengalmug in de Nederlandsche culturen. Dit gaf mij aanleiding in het nummer van 25 Mei 1928 van het „Handelsblad voor den tuinbouw” bij een afbeelding van een blad met galletjes nogmaals over het insect te schrijven en wederom aan de lezers te vragen, wie de beschadiging wel eens had waargenomen. Er kwam geen enkel bericht binnen en in de jaarverslagen van den Plantenziektenkundigen Dienst wordt van eenige vondst geen melding gemaakt.

Terecht waarschuwt de heer AUGUSTIJN voor deze galmug, nu het bekend is, dat zij in de Zwitsersche culturen voorkomt. Het is echter nuttig, dat we iets meer weten omtrent haar verspreiding, want de handel in planten is zeer internationaal en zal binnen afzienbaren tijd op het vooroorlogsche niveau worden gebracht. In het genoemde bulletin wordt meegedeeld, dat het Ohio Station in Februari 1918 de eerste maal met de galmug kennis maakte. Zij bleek reeds talrijk voor te komen in een kas en verspreid over eenige variëteiten van chrysanten. Het werd waarschijnlijk geacht, dat het insect in Amerika was gekomen uit Centraal- of Zuid-Europa, waar het werd waargenomen, vóórdát het op eenige plaats in de Vereenigde Staten was gevonden. Hier werd de chrysantengalmug het eerst waargenomen in 1915 te Adrian in Michigan, in Berkeley in Californië en in Oregon. In 1916 was het volgens Prof. Essig waarschijnlijk over geheel Californië verspreid.

De chrysantengalmug is evenwel in haar verspreiding niet beperkt gebleven tot de bovengenoemde landen. SPEYER schreef er over in „The Fruitgrower, Fruiterer and Florist” van 8 December 1927 en deelde mee, dat zij in Engeland werd gevonden in Hertfordshire en Essex op chrysanten. Waarschijnlijk werd zij drie jaar vroeger ingevoerd met stekken van de variëteit Monument. In deze drie jaren bleek het insect zich te hebben verspreid over eenige kweekrijen, vooral die, waar de genoemde variëteit werd gekweekt. De Engelsche regeering nam haar op in de „Destructive Insects and Pests Order 1922”, waaruit blijkt, welke betekenis aan deze nieuwen vijand werd gehecht.

Het Engelsche Ministry of Agriculture and Fisheries gaf in Juli 1937 in Advisory Leaflet no 286, herzien Februari 1938, een beschrijving met afbeeldingen. Hierin lezen we, dat de chrysantengalmug in Noord-Amerika sedert 1915 bekend is als een gevaarlijken vijand van chrysanten onder glas en dat het in Engeland tweemaal optrad, nl. in 1927 en 1936, tengevolge van invoer uit Amerika. Voorts was de galmug nog waargenomen in Finland en in 1934 in Denemarken en in 1936

¹⁾ Ontvangen voor publicatie Maart 1947.

in Zweden, zonder dat met zekerheid de herkomst was vastgesteld, al werd vermoed, dat zij was ingevoerd met planten.

PAPE vermeldt in zijn „Krankheiten und Schädlinge der Zierpflanzen”, 3en druk 1939, dezelfde vindplaatsen en jaartallen en voegt hieraan toe, dat de chrysantengalmug tot 1939 in Duitschland nog niet was waargenomen. SCHEERLINCK beschrijft in zijn „Vijanden der tuinbouwgewassen en hun bestrijding”, verschenen in 1946 te Antwerpen, de chrysantenmug, evenals PAPE onder den naam *Diarthronomyia hypogaea* Löw., zonder vermelding of zij al dan niet in België voorkomt.

SCHEERLINCK geeft aan, dat de kleine, harde gallen worden gevonden aan de bladeren, de bloemknoppen en de wortels, en op chrysanten, *Anthemis arvensis* en *Matricaria inodora*. De overwintering, schrijft hij, gebeurt in de gallen aan de wortels.

Volgens het Bulletin van het Ohio Experiment Station komt de chrysantengalmug alleen voor op kaschrysanten, maar als een Europeesche waardplant wordt *Chrysanthemum Leucanthemum* genoemd, hetgeen ontleend werd aan het Journal of Economic Entomology, Vol 9, blz. 464. Deze *Chr. Leucanthemum* is onze margriet, die in geheel Europa voorkomt in weiden, langs wegen en dijken en bij ons algemeen is (HEUKELS, De Flora van Nederland). Dit kan voor onze chrysantencultuur van beteekenis zijn en dient niet uit het oog te worden verloren.

Het Engelsche Advisory Leaflet echter noemt de chrysantengalmug *Diarthronomyia* sp. en vermeldt verder: Toen de galmug voor het eerst in Amerika werd gevonden, gaf men haar den naam van een Europeesche soort, nl. *Diarthronomyia hypogaea* F. Löw, die sedert 1885 bekend was als levende op verschillende soorten van Ox-Eye Daisy (volgens HEUKELS is Ox-Eye Daisy de benaming voor het geslacht *Chrysanthemum* of Ganzebloem). Deze benaming schijnt men in Europa te hebben overgenomen, zonder verder onderzoek en zonder proefondervindelijk bewijs, dat deze galmug (daisy midge) inderdaad kaschrysanten aantast. Gezien het verschil in levenswijze tusschen deze twee insecten, is het niet onwaarschijnlijk, dat zal blijken, dat zij verscheiden zijn. De chrysantengalmug werd daarom in Engeland nog slechts aangeduid als *Diarthronomyia species*.

Zij werd daar beschouwd als een ingevoerde parasiet, die men niet weer wenschte te ontvangen, zoodat in de „Importation of Plants Order of 1937” de invoer van Chrysanten of deelen hiervan, uitgezonderd zaden, voor voortkweeking bestemd, zonder invoervergunning werd verboden, behalve voor Schotland, Noord-Ierland, de Iersche Vrijstaat, het eiland Man en de Kanaaleilanden.

Uit het bovenstaande blijkt, dat er nog het een en ander omtrent de identiteit van de chrysantengalmug moet worden opgehelderd. Is het een nog niet bekende soort en leeft de eene wel en de andere niet op de wortels van chrysanten? Alleen SCHEERLINCK geeft dit aan. Hoeveel generaties zijn er? Volgens ESSIG in Californië twee per jaar, maar volgens HÄFLIGER in Zwitserland vier tot zes in denzelfden tijd, afhankelijk van de temperatuur. Is deze in Californië zooveel lager dan in Zwitserland voor hetzelfde cultuurgewas?

SUMMARY

A survey of the literature in relation to the *Chrysanthemum* Gall Midge is given. The question is put whether the gall midge, that causes damage to cultivated *Chrysanthemum* and that so far has not been met with in our country, must be named *Diarthronomyia hypogaea* Löw.